

Światło, które rozjaśnia naukę

RELACJA Z 25. GALI L'ORÉAL-UNESCO DLA KOBIET I NAUKI

Warszawa, jesienne popołudnie, sala wypełniona oczekiwaniem.

Jubileuszowa, 25. gala wręczenia stypendiów L'Oréal-UNESCO

Dla Kobiet i Nauki była czymś więcej niż uroczystością – była manifestem odwagi, talentu i solidarności. W powietrzu unosiła się energia, którą można porównać do pierwszych taktów symfonii – zapowiedzi czegoś wielkiego, co dopiero się rozpoczyna

25. gala L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki. Od lewej: prof. Michał Kleiber, prof. Andrzej Szeptycki, prof. Ewa Łojkowska, mgr inż. Barbara Fabjanowicz, prof. Katarzyna Starowicz-Bubak, Kamil Wyszkowski i Valéry Gaucherand

Fot. Tomasz Ginter

Wystąpienie prof. Ewy Łojkowskiej

Fot. Tomasz Ginter

Choć sama gala miała miejsce w listopadzie, dziś – w styczniu 2026 roku – wracamy do niej pamięcią, gdyż właśnie ruszył nabór do kolejnej edycji programu stypendialnego L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki. To dobry moment, by zatrzymać się na chwilę i przypomnieć sobie finał poprzedniej odsłony konkursu, który był nie tylko uroczystym zamknięciem jubileuszowego roku działalności programu, ale też pięknym symbolem tego, jak wiele kobiet dzięki otrzymanym stypendiom mogło rozwinąć skrzydła i stanąć na początku drogi ku niezależności naukowej, międzynarodowym projektom oraz ważnym odkryciom.

Pamiętam, że wtedy, 19 listopada poprzedniego roku, patrząc na scenę, miałam poczucie, że uczestniczę w ważnym wydarzeniu. To nie był zwykły wieczór – to było święto kobiet, które swoją pracą i determinacją zmieniają świat. Gala 25-lecia programu L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki stała się okazją do podsumowania niezwykle do-robku minionego ćwierćwiecza. Od 2001 roku wyróżniono już 137 badaczek, których prace zmieniają oblicze polskiej nauki. Za oceną

zgłoszeń w ostatnim roku stało 17 wybitnych członków Jury¹, z jego przewodniczącą, **prof. dr hab. Ewą Łojkowską** na czele.

Statystyki mówią same za siebie: w kategorii magisterskiej nagrodzono dotąd 10 kobiet, w doktoranckiej – aż 63 kobiety, a w habilitacyjnej – 64. Jubileuszowa gala była więc nie tylko celebracją dotychczasowych osiągnięć, lecz także zapowiedzią przyszłości. Nabór do kolejnej edycji ruszył już 12 stycznia 2026 roku, otwierając przed młodymi naukowczyniami nowe szanse rozwoju i kolejne perspektywy kariery. Rekrutacja potrwa do 12 marca. Warto podkreślić, że od 2025 roku program znacząco się rozszerzył – stypendia trafiają teraz aż do **ośmiu** badaczek, co jeszcze mocniej wzmacnia wsparcie dla kobiet rozpoczynających swoją drogę naukową.

ATMOSFERA GALI – ELEGANCJA I EMOCJE

Listopadowa gala miała charakter podniosły, ale jednocześnie niezwykle ciepły. Tak jak w poprzednich latach prowadziła ją wielka entuzjastka programu L'Oréal-

-UNESCO Dla Kobiet i Nauki – **Grażyna Torbicka**. Wystąpienia organizatorów i jurorów przeplatały się z prezentacjami laureatek, które opowiadały o swoich badaniach. Każda historia była jak osobny rozdział książki wypełnionej po brzegi nauką – od badań nad nowymi terapiami przeciwnowotworowymi, przez innowacyjne rozwiązania w chemii, aż po projekty związane z biotechnologią i chorobami rzadkimi.

Na sali panowała atmosfera dumy i wzruszenia. Widać było, że każda z nagrodzonych kobiet niesie ze sobą nie tylko wiedzę, lecz także misję – misję zmiany świata na lepsze.

LAUREATKI 25. EDYCJI PROGRAMU STYPENDIALNEGO L'ORÉAL-UNESCO DLA KOBIET I NAUKI

Nagrodę na poziomie magisterskim otrzymała mgr inż. Barbara Fabjanowicz (Wydział Chemii Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Chemii Organicznej PAN), która koncentruje się na wykorzystaniu amin alifatycznych w procesach syntezy organicznej.

Laureatki 25. edycji
programu stypendialnego
L'Oréal-UNESCO
Dla Kobiet i Nauki

Fot. Tomasz Ginter

Stypendia doktoranckie otrzymały:

- **mgr inż. Aneta Magiera** (Warszawska Szkoła Doktorska Nauk Ścisłych i BioMedycznych, Instytut Chemii Fizycznej PAN), która prowadzi badania nad mechanizmami przenikania cząsteczek chemicznych i biologicznych do wnętrza żywych komórek,
- **lek. Zuzanna Nowicka-Kaszkowiak** (Zakład Biostatystyki i Medycyny Translacyjnej, Uniwersytet Medyczny w Łodzi), analizująca zmiany w środowisku immunologicznym wywołane przez czynniki cytotoksyczne w niedrobnokomórkowym raku płuca,
- **mgr inż. Aleksandra Rudzka** (Katedra Biotechnologii Środków Leczniczych i Kosmetyków, Wydział Chemiczny Politechniki Warszawskiej), która prowadzi projekt dotyczący zastosowania reakcji enzymatycznych w syntezie biokatalitycznej chiralnych bloków budulcowych o wysokiej wartości dodanej.

Stypendia habilitacyjne otrzymały:

- **dr inż. Anna Jarzab** (Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda PAN),

która zajmuje się analizą struktury i funkcji białek, ze szczególnym uwzględnieniem ich podatności na temperaturę oraz właściwości immunogenne,

- **dr Katarzyna Majzner** (Wydział Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego), rozwijająca metody obrazowania ramanowskiego wspierane uczeniem maszynowym, aby oceniać dysfunkcje komórek na poziomie molekularnym, morfologicznym i metabolicznym,
- **dr Aleksandra Milewska** (Małopolskie Centrum Biotechnologii, Uniwersytet Jagielloński), prowadząca badania nad zakażeniami koronawirusowymi w naturalnym modelu ludzkiego nabłonka oddechowego,
- **dr Lidia Wróbel** (Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie), która skupia się na homeostazie białek w komórce – bada mechanizmy regulacyjne oraz ich zaburzenia w chorobach neurodegeneracyjnych.

UNIWERSYTET GDAŃSKI – KUŹNIA TALENTÓW

W tym miejscu warto wspomnieć, że w ciągu 25 lat istnienia pro-

gramu L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki stypendia otrzymało również **dziewięć naukowczyń związanych z Uniwersytetem Gdańskim**. Stypendia te były dla nich, podobnie jak dla reszty stypendystek, trampoliną do międzynarodowych sukcesów. Oto lista nagrodzonych pań:

- **dr hab. Agata Czyż z Wydziału Biologii (2002)** – biołożka molekularna, badająca mechanizmy nowotworowe w poszukiwaniu nowych dróg terapii,
- **dr hab. Magdalena Ślusarz z Wydziału Chemii (2005)** – chemiczka organiczna, której prace nad syntezą związków mają znaczenie dla farmakologii,
- **prof. dr hab. Sylwia Rodziewicz-Motowidło z Wydziału Chemii (2009)** – chemiczka, specjalistka w badaniach struktury białek, projektująca leki oparte na peptydach,
- **dr hab. Aleksandra Markiewicz z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed (2014)** – biołożka prowadząca badania nad terapiami przeciwnowotworowymi, łącząca biologię molekularną z medycyną,
- **dr hab. Agnieszka Gajewicz-Skrętna z Wydziału Chemii**

- (2017) – chemiczka, która rozwija metody cyfrowego projektowania bezpiecznych materiałów i leków,
- **dr hab. Ewelina Król, prof. UG z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed (2019)** – biotechnolożka badająca wirusy i ich potencjał w terapii przeciwnowotworowej,
 - **dr hab. Karolina Pierzynowska, prof. UG z Wydziału Biologii (2019)** – biolożka specjalizująca się w chorobach rzadkich i terapii enzymatycznej,
 - **dr Magdalena Zdrowowicz-Żamojć z Wydziału Chemii (2023)** – chemiczka pracująca nad nowymi związkami o potencjale terapeutycznym,
 - **dr Alicja Mikołajczyk z Wydziału Chemii (2024)** – chemiczka, ekspertka w cyfrowym projektowaniu leków.

Każda z tych kobiet jest dowodem na to, że Uniwersytet Gdański jest miejscem, gdzie rodzą się talenty zmieniające oblicze nauki.

PROFESORKA EWA ŁOJKOWSKA – PRZEWODNICZKA KOBIECEJ MYŚLI NAUKOWEJ

Nie sposób mówić o tej gali bez podkreślenia roli jeszcze dwóch naukowczyń z naszej uczelni: **prof. dr hab. Anny Podhajskiej** – pierwszej przewodniczącej konkursowego Jury – i prof. Ewy Łojkowskiej, która od początku konkursu brała udział w pracach Jury, a od roku 2006 przewodniczy Jury programu.

Profesora Łojkowska, wybitna biotechnolożka roślin, jest nie tylko autorytetem naukowym, ale także liderką działań na rzecz równości płci. To ona, wraz z zespołem, przygotowała **Plan wdrażania polityki równości płci w Uniwersytecie Gdańskim na lata 2024–2028**, dokument, który stawia UG w roli europejskiego lidera w zakresie wdrażania działań równościowych.

Współautorami planu są m.in. **prof. dr hab. Natasza Kosakowska-Berezecka, dr hab. Magdalena Żadkowska, prof. UG, mgr Marta Dziedzic, mgr Izabela Raszczyk, dr Artur Sawicki i mgr Teresa Tokarczyk-Łyszczarz**. To strategia, która nie tylko wspiera kobiety w nauce, ale także zmienia kulturę akademicką – od języka po struktury organizacyjne.

WIĘCEJ NIŻ STYPENDIUM

Podczas gali – jak co roku – zabrzmiało mocne przesłanie: **„Świat potrzebuje nauki. Nauka potrzebuje kobiet”**. Wciąż bowiem kobiety stanowią mniejszość w gronie profesorskim, a ich widoczność w nauce bywa ograniczana stereotypami.

Program L'Oréal-UNESCO daje kobietom finansowe wsparcie, a przede wszystkim – **widoczność i uznanie**, które są lekarstwem na „znikanie” kobiet z akademickiego pejzażu. To właśnie dzięki takim inicjatywom młode badaczki mogą uwierzyć, że ich głos ma znaczenie, a ich praca jest doceniana.

NAUKA JAKO WSPÓLNOTA

Patrząc na twarze laureatek, czułam, że to coś więcej niż coroczne święto nauki – to też manifestacja odwagi, talentu i solidarności.

Na gali pojawili się także goście, których wystąpienia podkreśliły międzynarodowy i instytucjonalny wymiar wydarzenia. **Étienne de Poncins**, ambasador Francji w Polsce, mówił o sile współpracy ponad granicami. **Profesor dr hab. Andrzej Szeptycki**, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zwrócił uwagę na rolę państwa w tworzeniu przestrzeni dla rozwoju kobiet w nauce. **Profesor dr hab. Michał Kleiber**, przewodniczący Polskiego Komitetu ds. UNESCO,

przypominał o znaczeniu międzynarodowych standardów i wartości, które program od lat pielęgnuje. **Profesor dr hab. Katarzyna Starowicz-Bubak**, reprezentująca Polską Akademię Nauk, podkreśliła wagę różnorodności w środowisku akademickim, a **Kamil Wyszkowski**, dyrektor wykonawczy UN Global Compact Network Poland, zaakcentował potrzebę łączenia nauki z odpowiedzialnością społeczną i biznesową.

NAUKA I RÓWNOŚĆ: DYSKUSJA O PRZYSZŁOŚCI

Uroczystości towarzyszył **panel dyskusyjny**, który stał się jednym z najbardziej poruszających momentów wydarzenia. Rozmowa dotyczyła raportu *Efekt nagrody: widoczność lekarstwem na znikanie. O byciu widocznymi w nauce dzięki L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki*. Już sam tytuł raportu zabrzmiał jak manifest – przypomnienie, że nagroda to nie tylko wsparcie finansowe, ale przede wszystkim szansa na bycie zauważoną w świecie, gdzie kobiece głosy wciąż bywają marginalizowane.

W panelu uczestniczyły autorki badania, obie związane z Uniwersytetem Gdańskim. Profesora Natasza Kosakowska-Berezecka, kierowniczka Zakładu Psychologii Międzykulturowej i Psychologii Rodzaju, opowiedziała o mechanizmach przeciwdziałania uprzedzeniom i dyskryminacji. Jej słowa były pełne pasji – przypominały, że nauka nie jest tylko eksperymentem w laboratorium, ale także walką o równość i sprawiedliwość w codziennym życiu akademickim. Głos zabrała też prof. Magdalena Żadkowska, międzynarodowa ekspertka w zakresie polityk równościowych. Opowiadała ona o swoich badaniach nad rodzinami w momentach kryzysu i zmian – o tym, jak podział obowiązków do-

Panel dyskusyjny z udziałem prof. Nataszy Kosakowskiej-Berezeckiej i prof. Magdaleny Żadkowskiej prowadzony przez Grażynę Torbicką

Fot. Tomasz Ginter

mowych, rynek pracy czy rodzicielstwo wpływają na relacje i poczucie sprawiedliwości. Jej refleksje były niezwykle osobiste, a jednocześnie uniwersalne – pokazywały, że nauka może być lustrem codzienności, w którym odbijają się nasze społeczne wyzwania.

Ten panel był jak mocny akcent w finale – przypomnienie, że program L'Oréal-UNESCO nagradza i jednocześnie otwiera przestrzeń do rozmowy o tym, co najważniejsze: **o widoczności kobiet w nauce i sile ich głosu w kształtowaniu przyszłości.**

Na zakończenie gali wybrzmiały słowa **Valéry'ego Gaucheranda**, prezesa L'Oréal Polska i Kraje Bałtyckie, który podkreślił, że pełne wykorzystanie potencjału nauki jest możliwe tylko wtedy, gdy kobiety mają w niej aktywny udział. Różnorodność doświadczeń i perspektyw – jak zaznaczył – jest siłą napędową odkryć oraz fundamentem bardziej otwartego, inkluzywnego społeczeństwa.

Uniwersytet Gdański, dzięki takim inicjatywom i m.in. takim osobom, jak profesorki: Ewa Łoj-

kowska, Natasza Kosakowska-Berezecka oraz Magdalena Żadkowska, staje się miejscem, w którym kobiety nauki mogą nie tylko marzyć, ale też realnie zmieniać świat. To nie jest tylko historia o stypendiach. To opowieść o przyszłości, w której kobiecy głos w nauce brzmi coraz donośniej – i w której Gdańsk staje się jednym z najważniejszych punktów na mapie tej zmiany.

ŚWIATŁO, KTÓRE NIE GAŚNIE

Gala była jak latarnia – rozświetliła drogę, którą idą kobiety nauki. To światło nie gaśnie, ponieważ każda z laureatek niesie je dalej – w laboratoriach, na konferencjach, w salach wykładowych. I choć droga do pełnej równości jest jeszcze długa, to dzięki takim inicjatywom, jak program L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki oraz dzięki wsparciu takich uczelni, jak Uniwersytet Gdański, możemy wierzyć, że przyszłość nauki będzie naprawdę wspólna – tworzona przez kobiety i mężczyzn, ramię w ramię, z równym głosem i równą siłą.

Na zakończenie wieczoru pojawił się obraz, który poruszył serca wszystkich obecnych. Grażyna Torbicka zaprosiła na scenę dwie małe dziewczynki – córeczki laureatek, ubrane w śnieżnobiałe sukienki. Ich obecność była jak symboliczny most między teraźniejszością a przyszłością. Torbicka powiedziała, że być może właśnie te dzieci staną się kiedyś „małymi gwiazdami nauki”, które będą czerpać inspirację z dokonań swoich mam. Jej słowa wybrzmiały jak refleksja o sile autorytetu rodzica – o tym, że **duma z mamy czy taty może być najpiękniejszym drogowskazem w życiu dziecka.** To czasem ważniejsze niż codzienne poświęcanie się, ponieważ pokazuje, że nauka i pasja mogą być dziedzictwem przekazywanym z pokolenia na pokolenie.

Ten obraz – laureatki stojące obok swoich córek – był jak metafora przyszłości: nauka, która nie kończy się na jednym pokoleniu, lecz staje się wspólną opowieścią o marzeniach, odwadze i odpowiedzialności.

Sylvia Dudkowska-Kafar

¹ <https://www.lorealdlakobietinauki.pl/idea-programu/>